

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **D. B.**, bývajúcej v Š.Š., proti žalovaným **1/ S.**, so sídlom v Š.Š., zastúpenému JUDr. T. L., advokátkou v D., **2/ I., a.s.** so sídlom V.V., **3/ M. K.**, bývajúcemu vo Z., zastúpenému JUDr. J. H., advokátom vo Z., **4/ J. K.**, bývajúcemu vo Z., **o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby**, vedenej na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 10 C 370/2007, o dovolaní žalovaného 3/ proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 25. mája 2010 sp. zn. 10 Co 399/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiadnemu z účastníkov náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Dunajská Streda rozsudkom zo 17. septembra 2009 č.k. 10 C 370/2007 zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v Š., vedenej na Správe katastra v D. na LV č. X. ako byt č. X. na 3. podlaží, vchod X. v bytovom dome súp. č. X., stojaci na parc. č. X., na ul. M.Š., v spoluvlastníckom podiele 1/1 a podiel priestoru na spoločných zariadeniach tohto obytného domu v podiele X, vykonanej žalovaným 2/ dňa 2. augusta 2007 vo V., na základe ktorej bola táto nehnuteľnosť priklepnutá vydražiteľovi J. K.. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 2 písm. g/ a § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách, vecne tým, že účastníkmi konania o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby musia byť všetky osoby, ktoré zákon o dobrovoľných dražbách označuje za účastníkov konania. Žalobkyňa až po uplynutí trojmesačnej prekluzívnej lehoty žiadala pribrať do konania ako účastníka konania na strane žalovanej aj vydražiteľa J. K.. Keďže pre neuplatnenie práva v zákonnej

lehote voči vydražiteľovi právo žalobkyne zaniklo, jej žalobu zamietol. Rozhodnutie o trovách konania ponechal na samostatné rozhodnutie.

Krajský súd v Trnave na odvolanie žalobkyne uznesením z 25. mája 2010 sp. zn. 10 Co 399/2009 zrušil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa podaním zo 7. februára 2008 rozšírila žalobu aj na vydražiteľa J. K., o ktorom návrhu však súd prvého stupňa nerozhodol. Uviedol, že v čase podania žaloby ustanovenie § 21 zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách neobsahoval presné vymedzenie okruhu účastníkov súdneho konania o neplatnosť dražby. Z dôvodu nejednotného výkladu súdov okruhu účastníkov konania zákonodarca v ustanovení § 21 ods. 4 zákona č. 527/2002 Z.z. v znení zákona č. 568/2007 Z.z. až s účinnosťou od 1. januára 2008 presne vymedzil okruh účastníkov takéhoto súdneho konania. Návrh žalobkyne zo 7. februára 2008 na pristúpenie ďalšieho účastníka do konania bolo preto potrebné považovať za súladné s citovaným ustanovením. Vzhľadom na túto skutočnosť považoval postup súdu prvého stupňa aj predchádzajúci postup odvolacieho súdu za príliš formalistický, nezodpovedajúci zásadám spravodlivého procesu. S poukazom na uvedené v zmysle § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ O.s.p., napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, keď zákon neustanovuje žiadnu lehotu, v ktorej sa osoby uvedené v § 21 ods. 4 zákona č. 527/2002 Z.z. musia stať účastníkmi konania o určenie neplatnosti dražby.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný 3/, ktorý žiadal, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. t.j., že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a ako dovolací dôvod uvádzal, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Za odňatie možnosti pred súdom konať považoval skutočnosť, že odvolací súd rozhodol vec bez nariadenia pojednávania, v dôsledku čoho nemohol uplatniť svoje práva v súdnom konaní, pričom ani na tabuli súdu sa nenachádzalo oznámenie o tom, že v tejto veci súd vyhlási rozhodnutie, pričom počítal aj s tým, že v odvolacom konaní nie je možný vstup ani zámena účastníka. Žalobkyňa podaním zo 7. februára 2008 jednoznačne vyjadrila, že si nežiada za účastníka konania na strane žalovaných vydražiteľa J. K. ale M. K., na ktorého vydražiteľ darovacou zmluvou previedol vydražený byt. Odvolací súd tak svojim postupom

odňal všetkým účastníkom na strane žalovanej možnosť konať pred súdom. Dovolateľ ďalej namietal, že odvolací súd v rámci svojského výkladu tzv. poučovacej povinnosti, poučil žalobkyňu o tom, kto je a kto nie je pasívne legitimovaný v prejednávanej veci, čo považuje za zásah mimoriadne neprímeraný a vykonaný týmto súdom, ktorým vedie žalobkyňu k tomu, čo má v danom prípade robiť, aby dosiahla žiadaného právneho účinku, čím výrazne porušil zásadu rovnosti účastníkov súdneho konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Ďalej poukázal na ustanovenie § 21 zákona č. 527/2002 Z.z. a novelu vykonanú zákonom č. 568/2007 Z.z., tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 66/2008, pričom z ustanovenia § 21 cit. zákona možno vyvodit', že ak niektorá z osôb označených za účastníka konania o neplatnosť dražby nie je žalobcom alebo jedným zo žalobcov, musí byť žalovanou alebo jednou zo žalovaných. Žaloba žalobkyne preto musela smerovať proti vydražiteľovi, žalobkyňa ho však za účastníka konania na strane žalovaných v žalobe neoznačila, preto súd prvého stupňa správne žalobu pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie zamietol, keď vecná legitímácia sa ukáže až v priebehu konania. Z povahy hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej podanej žaloby a priebehu konania nevyplýva právomoc a kompetencia odvolacieho súdu určovať okruh účastníkov, ako to urobil odvolací súd, poučovať žalobkyňu o tom, čo má urobiť, ak chce byť v spore úspešná. Uznesenie odvolacieho súdu preto považuje za nezákonné a nesprávne (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Žalobkyňa považovala dovolanie žalovaného 3/ za nedôvodné.

Žalovaný 1/ stotožniac sa s tvrdením a dôvodmi uvedenými žalovaným 3/ v dovolaní, navrhol napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalovaný 2/ a 4/ vyjadrenie k dovolaniu žalovaného 3/ nepodali.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle ustanovenia § 239 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Nakoľko dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje niektorý zo znakov uvedených uznesení (v danom prípade uznesením odvolacieho súdu bol zrušený rozsudok súdu prvého stupňa), je zrejmé, že ide o prípad, v ktorom Občiansky súdny poriadok dovolanie podľa § 239 nepripúšťa.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existencia niektorej z vyššie uvedených väd však dovolacím súdom nebola v konaní zistená.

So zreteľom na žalovaným 3/ tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zamerlal na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O takýto prípad v prejednávanej veci nejde.

K odňatiu možnosti žalovaného 3/ pred súdom konať malo podľa jeho názoru dôjsť tým, že odvolací súd X.. mája 2010 rozhodol bez nariadenia pojednávania a na úradnej tabuli súdu ani na linku <http://www.justice.gov.sk/sudy/zp.aspx>. sa nenachádzalo oznámenie o tom, že sa vyhlási rozhodnutie v tomto konaní.

V dovolacom konaní tak bolo potrebné posúdiť, či týmto postupom odvolacieho súdu nedošlo k odňatiu možnosti žalovaného 3/ konať pred súdom.

Dňom 15. októbra 2008 nadobudol účinnosť zákon č. 384/2008 Z.z., ktorý novelizoval Občiansky súdny poriadok, a to aj znenie ustanovenie § 214.

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. (účinného od 15.10.2008 do 31.12.2011, t.j. v čase rozhodovania odvolacím súdom) na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, a c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

Podľa § 214 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Z dikcie ustanovenia § 214 ods. 1 písm. a/, b/, c/ O.s.p. (v znení v rozhodnom čase) vyplýva, že bez pojednávania nemôže odvolací súd meritórne rozhodnúť veci, ak

- zistí, že je potrebné na účely správneho zistenia skutkového stavu vykonať (zopakovať) dôkazy,
- súd prvého stupňa rozhodol bez pojednávania,
- to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

V prejednávanej veci nejde o žiaden prípad taxatívne uvedený v ustanovení § 214 ods. 1 O.s.p., pre ktorý by odvolací súd mal povinnosť (zo zákona) nariadiť pojednávanie.

Dovolateľ odňatie konat' pred súdom vyvodzoval tiež zo skutočnosti, že na úradnej tabuli súdu ani na linku <http://www.justice.gov.sk/sudy/zp.aspx>. sa nenachádzalo oznámenie o tom, že sa vyhlási rozhodnutie v tomto konaní.

Podľa § 167 ods. 1 vety prvej O.s.p., ak zákon neustanovuje inak, rozhoduje súd uznesením.

Podľa ods. 2 cit. ustanovenia, ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Podľa § 168 ods 1 O.s.p., uznesenie vyhlasuje predseda senátu prítomným účastníkom.

Podľa čl. 142 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, rozsudky sa vyhlasujú v mene Slovenskej republiky a vždy verejne. Preto zákon vyžaduje aj v prípadoch, v ktorých sa rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, aby súd oznámil miesto a čas verejného

vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením (por. § 156 ods. 3 O.s.p.), pričom porušenie tejto zákonnej povinnosti súdu je spravidla vždy aj porušením ústavnosti.

Pokiaľ potom z vyššie citovaného ustanovenia § 167 ods. 2 O.s.p. vyplýva, že na uznesenie sa ustanovenia o rozsudku použijú len primerane, pričom z ustanovení § 167 až 171 O.s.p. nevyplýva povinnosť vyhlásiť verejne rozhodnutie súdu vydané vo forme uznesenia, a táto povinnosť nevyplýva ani z Ústavy Slovenskej republiky, odvolací súd nepochybil, ak oznámenie o vydaní rozhodnutia vo forme uznesenia neoznámil na úradnej tabuli súdu, resp. na internetovej stránke.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z dôvodov vyššie uvedených dospel k záveru, že postup odvolacieho súdu nemal za následok odňatie možnosti dovolateľa konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. Nedošlo k znemožneniu realizácie jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Dovolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že za postup súdu odnímajúci účastníkovi konania možnosť konať pred súdom v zmysle citovaného zákonného ustanovenia, nie je možné považovať postup súdu v súlade s príslušnými procesnými ustanoveniami. Nedošlo preto k závadnému procesnému postupu súdu, ktorým by sa dovolateľovi znemožnila realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Pokiaľ dovolateľ svoje dovolanie odôvodnil aj tým, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (spočívajúcou v „poučení žalobkyne o tom, kto je a kto nie je pasívne vecne legitimovaný aby dosiahla žiadaného právneho účinku“), treba uviesť, že inú procesnú vadu (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) považuje Občiansky súdny poriadok za prípustný dovolací dôvod, ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné; samotná táto vada ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmaniu a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Pokiaľ ide o dôvod dovolania dovolateľa spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., tento je možné preskúmať len v prípade, že dovolanie je prípustné. Nakoľko tento, ak by aj bol daný, sám osebe nezakladá prípustnosť dovolania, dovolací súd sa ním nezaoberal.

Keďže prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p. a dovolacím súdom neboli zistené ani vady konania v zmysle § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu 3/ v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie ods. 2 tohto ustanovenia.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. januára 2013

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková